

Vsi:

Zdrava, Devica, brezmadežno solnce,
zdrava, o Mati svete ljubezni,
zdrava, Marija, nedolžna Gospa!

Prva šmarnica:

Slavčki so mene iz zemlje zvalili,
žarki so solnčni odprli mi cvet,
bele so liste mi razgrnili,
v moje cvetove je majnik odet.
Mojo obleko in sladko vonjavo
ljubijo stari in mladi ljudje,
hodijo v maju iskat me v naravo,
šmarnica meni so dali imé.

Druga šmarnica:

Tvoje oltarje, Marija, odevam,
znamenja, tvoje podobe krasim,
združena s srci ti slavo prepevam,
v majniških dnevih vsa zate dehtim.
Bog me zares je bogato obdaril,
v mesecu tvojem priklical iz tal,
tebe, Marija, še lepšo je ustvaril,
šmarnica ljubka nebeskih dobrov!

Vsi:

Zdrava, o lilija solnčna,
zdrava, o vrtnica svete ljubezni,
zdrava, vijolica, šmarnica divna,
sprejmi cvetice nas v varstvo, Marija!
Ave, ave, Marija!

Matko Krevh: Zgubljena cokla.

VSAKA zguba je — če ne bridka — pa vsaj neprijetna. Zamislite se samo v položaj, ko dirjate s tovariši za stavo po mehki trati, pa se vam utrga gumb pri naramnici. Gumba ne morete najti, še manj priti, pa ste prisiljeni, da morate iti počasi ter nositi hlačke tako rekoč v rokah.

Ali pa izgubite v nedeljo, ko greste v cerkev k véliki maši, peto s čevlja. Ali pa: Ata so vam dali dinar za vžigalice, a vi ga lepo posejete in niti ne veste, kam bi ga šli iskat.

Da je tudi mene zguba moje cokle neprijetno zadel, mi že smete verjeti, četudi morda niti ne veste,

kakšne so cokle in kako se nosijo. S ponosom namreč priznam, da sem tudi jaz svoje dni nosil cokle in si jih še zdaj izposodim, kadar mi čas pripusti, da smem obiskati svoj dom. Za v mesto pa táko, z žebli podkovano obuvalo ni, ker bi povzročalo preveč ropota, če bi kdo hodil v njem po mestnem tlaku. Toda tople so cokle pozimi bolj ko pa čevlji, posebno, če si še na noge natakneš volnene nogavice. Nikoli bi bil ne dobil ozeblin na levi nogi, ko bi bil ostal doma ter nosil cokle, ne pa tesnih čevljev, kakor jih moram zdaj malo da ne: noč in dan. V šolo sem moral hoditi v malo mestece tam v lepi Mislinjski dolini. Čudne razmere so bile takrat v tistem mestecu. Okoliški otroci smo imeli v njem svojo — slovensko šolo, meščanski otroci pa svojo nemško.

Vkljub vsem prepovedim in kaznim je bilo pa med obema šolama — kajpada med šolarji! — veliko nasprotje. Bili smo neprestano v nekakem vojnem stanju. V tej »vojni« so nam cokle izborna služile; meščanski otroci so se jih bali tako, da so brž pokazali gosposke pete, čim smo mi, okoliški otroci, samo zaropotali s coklami.

Dandanes se je seveda v tem oziru mnogo spremenilo: okoliški otroci se z mestnimi prav dobro razumejo, kar je edino prav.

Pa nele poleti, tudi na ledu so bile cokle kaj uporabne, čim so žebli zgubili svojo ostrino. Z drsalkami se cokle seveda niso dale primerjati. Bože mili, kje bi bili pa mi kmetski otroci dobili denarja za tako razkošno vozilo? In če se je kateremu kdaj posrečilo s pomočjo barantije pridobiti si vsaj eno drsalko — joj, kako jo je moral skrivati pred strogimi očmi varčnega očeta! Rajši jo je prej ko slej zabarantal za kak nož ali bič ali kaj podobnega, samo da je bil varen. Zadovoljili smo se pač kar s coklami. Lesa za cokle je bilo zmeraj dovolj, zato nam nikoli niso mogli očitati, če smo se drsali s coklami, češ, podplate trgate! In vendar so mi jih enkrat oče zaradi cokel, oziroma zaradi ene cokle pošteno naš... Nak, ne povem še tukaj, kako in kaj je bilo s coklo, oziroma... Pst! Tiho!

Po Škofovem jezu smo se drsali. S coklami seveda, in pozimi, v hudi zimi. Škofov jez ni velik; vode se v

njem nabere le za eno mlinsko kolo, ker je mlin le za domačo potrebo. Nevarnosti na tem jezu ni ne pozimi, še manj poleti, ker jez ni ne visok, ne globok. Toda za nezgodo ali nesrečo je včasih kake reči kmalu dovolj. Veselo in razposajeno smo se drsali po ledu. Juh, je letelo navzgor, in juhu je polzelo navzdol, in holadri je šlo navzkriž in holadro se je vračalo navzkraž. Pravo in pristno zimsko veselje je bilo na jezu. Najživahnejši sem bil seveda jaz. Kaj zato, če sem včasih telebnil po ledu, da se mi je kar zabliskalo pred očmi celo pozimi! Led je bil res trd, a glava še trša, zato so bolečine kmalu prešle...

Že je zahajalo solnce. Tovariši so me opominjali na odhod — meni se pa ni še mudilo nikamor.

»Kregani bomo,« je dejal naš rejenek Janžek.

»Nalogo smo tako dolgo pisali,« sem se izgovarjal jaz že vnaprej.

»Tepeni bomo!«

»Ne bomo! Juhuhu! Kako se je veselo voziti!« In pognal sem se po ledu čisto do spodnjega roba, da so tovariši kar zamižali. Tedaj se je pa zgodila nesreča — hvala Bogu, ne prevelika: pod desno nogo se je udrl led. Naglo sem izdrl nogo, toda — brez cokle. To je voda odnesla pod ledom bogvekam. Še sem kukal pri odprtini za njo, segal z roko v mrzlo vodo, toda o cokli ni bilo sledu.

Kaj zdaj? Ali naj razbijem ves led? Nemogoče, četudi mi je ime Matija, ki led razbija. Šlo mi je na jok. Ko smo uvideli, da ni mogoče rešiti cokle, sem se vdal v usodo: iti sem moral še precej daleč do prvega strica — z eno coklo na levi nogi (seveda jaz, ne stric), z desno nogo sem pa stopal v premočeni nogavici po mrzli poti. Joj, kako me je zeblo! Pri stricu so mi posodili staro coklo, ki pa moji odišli cokli ni bila prav nič podobna. Zato so jo oče takoj opazili. In tedaj me ni več zeblo, ampak postalo mi je prav vroče. Prav vroče, ko so oče poskrbeli, da ni zastala kri po žilah...

»Naj bo,« sem si mislil, »zaslužil sem kazen.«

Za zgubljeno coklo pa še zdaj ne vem, ali si jo je kaka žaba nataknila na nogo ali kak rak na škarje. Kdo bi vedel?